

Ketabton.com

زندگی می‌بندیم

1

په نامه د رحمان او رحيم خداے

زۀ نړی به نړی
به نړی
محمد الیاس

زہنگرمی بہ نزمیرم

محمد الیاس

03462860464

ناشر
سمیع اللہ کران
کمپوزنگ
لقمان حکیم
تائیل
ابراہیم عابد
پروف ریڈنگ
محمد الیاس ثاقب
د چاپ کال
جولائی 2026
تعداد
500
بیعه
600 روپی
چاپونکی

کران خیر زاریہ پبلیشرز
Email: gransamulalah@gmail.com
0345-9523153 / 0304-5241487

د موندلو در کونہ:

کتاب کور پېښور
یونیورسټی بک ایجنسی پېښور
ادب محل پېښور
ډسټان بک پېښور
شعب ستر مینگوره سوات

تروڻ

د دې کتاب ترون د خپل ماما

نثار محمد نثار په نوم

کووم چې بلها ناچاپه زړه رابښکونکي شاعري
ئې د پښتو ادب د شتمنۍ یوه لویه برخه ده.

محمد الیاس

زنده گوي به زندم

دالي

دا کتاب د خپلې علاقې د ادبي تنظيم

«آواز ملاکنډ»

ټولو غړو ته د هغوي د ادبي هلو ځلو او پښتو ژبې د

خدمت په خاطر دالي کوؤم

محمد الياس

روحاني مينه

وائي چې: "شاهزاده په ناليدلي مخ مئين شو"
 بالکل د دې قول په مصداق کۀ خۀ هم د گران محمد الياس
 صاحب مخ مبارک راته نۀ يادېږي چې ليدلے مې وي خو د دوي د
 شاعرۍ تر مخه زما ورسره روحاني مينه پېدا شوه او دا يقين مې
 هم پوخ شو چې

د شاعر زړۀ د قام د زړۀ سره درزېږي ځکه چې شاعر د قام سترگې
 وي او لاس يې همېشه د قام په نبض پروت وي. د شاعر خپل
 نظر هغه خۀ وينې چې د عام اولس د نظر په احاطه کښې نۀ
 راځي.

ما چې خۀ رنگ په اول ځل د موصوف مسوده کهلاؤ کړه او
 وړومبے شعر يې چې کوم په نظر راغلو زۀ په دعوې سره وئيلے
 شم چې هغه شعر نه وۀ بلکه د يوې رنځورې ټولنې د رنځ د
 تشخيص راپور وۀ چې په کښې ليکلي وو چې څو پورې د دې
 وجود خپل داخلي جراثيم د خارجي حمله اوږو جراثيمو

زۀ تر کوهي به نږدېم / 6

ملگرتياونه کړي تر هغې پورې مجال شته چې دې وجود ته زيان ورسوي.

هغه راپور د شعر په ژبه خۀ داسې دے:

وژلو ته زمونږه لور په لور سرے ولاړ دے
د هر يو سره وگورئ د کور سرے ولاړ دے

په دې تناظر کښې مونږ دا هم بغېر د خۀ باک نه وئيلے شو چې شاعر کله په حقيقي معنو کښې شاعر وي نو هغه بلا شبه يو ټولنپوهه يعنې ماهر سماجيات هم وي.

هوبنياران وايي چې:

`د کور نه چې غلا کېږي سرقه يې د کوره وي`

زمونږ د ځانگړي شاعر مذکوره شعر ته که په ژور نظر وکتلے شي نو هو بهو دغه اصول ترېنه راوځي.

بلکه يواځې دا هم نا د تاريخ په اوږدو کښې د پښتنو او مسلمانانو د هرې ماتې او زوال شاته ټول اسباب د خپلو غدارانو په صورت کښې په نظر راځي.

يواځې دا نه چې شاعر فقط د ماضي په تېروتنو گوته وچتوي بلکه په حال کښې د خپل ټولنيز ژوند حقيقي دښمن هم په گوته کولے شي لکه په لاندېني شعر کښې يې چې په علامتي انداز کښې په گوته کړے دے.

زۀ تر کومې به نړېږم / 7

الياسه! مونږ په ژوند کښې چرته نه شو سپينېدلې
دا مونږ ته چې په هر ځای کښې يو تور سرې ولاړ دے

زمونږ د ښاغلي شاعر د وړومبي غزل نه اندازه لگېدلې شي چې
که ټول کتاب يې ولوستلې شي نو د ژوند د پاره يوه مکمله نظريه
ترېنه سازېدلې شي.
الله دې وکړي دا کتاب "زۀ تر کومه به نړېږم" د گرانو لوستونکيو په
توقعاتو پوره پرېوځي.

ډاکټر طارق محمود دانش

چيئرمېن پښتو خانگه

گورنمنټ پوسټ گريجوېټ کالج بنو

7 جون 2026ء

زۀ تر کومې به نړېږم

پښتو شعر و ادب په تېرو درې څلورو لسيزو کښې د سماجي، سياسي او فکري بدلونونو په وجه د نوې رنگارنگۍ سره مخ شوی دے . د دې بدلونونو په بهير کښې ځينې داسې شاعرانه غږونه هم راپورته شوي دي چې د خپل وخت درد، د خپلې خاورې زخمو، او د خپل اولس فرياد يې په ډېر شدت سره وړاندې کړې دے اگر چې د شعر د فن او هنر ډېر خيال يې نه دے ساتلے خود خپل قام، خاورې او دود دستور سره خپل جذباتي وابستگي يې نېغ په نېغه بيان کړې ده ، د محمد الياس شعري ټولگه “زۀ تر کومې به نړېږم” هم د دې فکري او احساساتي انقلاب او تحريک يو ښکارۀ مثال دے ، چې پکښې د شاعر د ذاتي احساساتو په څنگ کښې د ټولنې اجتماعي دردونه هم په زړۀ رابښکونکي انداز کښې بيان شوي دي .

دا کتاب يواځې د عشق و محبت او دردونو د احساس د شاعرۍ مجموعه نه ده، بلکه د يوې زخمي زخمي ټولنې عکاسي هم

زۀ ترکومې به نړېږم / 9

کوي . په دې کتاب کېنې شاعر د وطن د بد ترينو حالاتو، بې امنۍ، بې انصافۍ، فکري انحطاط، او د انسان د بې وقعتۍ د کمېدو په حقله مهم سوالونه راپورته کوي .

دلته کېنې که امن وے نو او منئ
شارې د وطن به مو ودانې وې

او ګوره د بل د پاره توئې شولې
دومره پښتنې وينې ارزانې وې

دېخوا د اټک نه کربلا وه او
هله په لاهور کېنې ګډا ګانې وې

د کتاب نوم “زۀ ترکومې به نړېږم” پخپله يو علامتي سوال دے چې د انسان د مزاحمت، د زغم د حد، او د روانو مشکلاتو په حواله د يوې مسلسلې مبارزې پېغام دے .

ددې کتاب موضوعاتي جائزه که واخستے شي نو پښتون قام او وطن ته راپېښې ستونځې يې په واضح انداز کېنې په ګوته کړې دي .

په دې کتاب کښې شاعر خپل ټولنيز غمونه او سياسي بدعتمونه
د خپل زړۀ درد او سوز سره بيان کړي دي . د ظلم، بې انصافي،
او د طاقت د بې ځايه استعمال خلاف يې غږ پورته کړې دے . د
پښتون وطن بد امنې، جنگونه ، او سماجي بې انصافي د دې
شعرونو يو مهم پس منظر مخښې ته راوپاندې کوي .

قطعه

دلته چې څوک امن له نعرې وهي
دلته بيا د هاغه سړي ژوند نه وي
دلته چې خبره څوک د حق کوي
څنگه به الياسه فکر مند نه وي

د الياس صېب په شاعرۍ کښې وطن يواځې جغرافيه نه ده
بلکې يو ژوندۍ احساس دے . هغه د خپل وطن د زخمي حالت
ذکر کوي او د امن، څوکالۍ او اميد ارمان پکښې هم څرگندوي او
په دې هم خپل قاري پوهوي چې دا مسئله به د کوم ځاے نه

سمېږي

لکه چې وايي

زۀ ترکوي به نږېږم / 11

امن به راشي سل په سله په دې وران وطن کښې
که د الياس د زړۀ خبرې له ممبره وشي

د موصوف د زړۀ درد کله کله د سوال او احتجاج په شکل کښې هم
مخښې ته راځي.

په دغه حواله د شاعر د زړۀ دنيا ډېره فعاله او ژوندۍ هم ده د امېد
او ناامېدۍ، د يقين او گمان، او د زوال او بقا ترمېنځ کشمکش يې
په مختلفو کلامونو کښې ښکاري. شاعر د خپل وجود معنا هم
لټوي او د ژوند په فلسفه د ځان پوهولو کوشش هم کوي.
لکه چې وايي

په تاسو باندې چا کړې ستم خبرې اوکړې
راپاڅۍ لږ په دغې باندې هم خبرې اوکړې

قسمت ته هر څۀ مۀ پرېږدئ پخپله هم څۀ اوکړئ
په ستونځو د خپل کورکلي او چم خبرې اوکړئ

ترخو پورې به ژوندوي زمونږ داسې په تيارو کښې
د خداۀ د پاره لږ په دې تورتم خبرې اوکړئ

پښتون ولي بد حاله دے په ښکلي پښتونخوا کښي
نوماسره زما په دغه غم خبري اوکړي

د رور سره ملگرو رورولي که پري جوړيږي
نو خبر دي که په داسي وخت د زغم خبري اوکړي

په ځينو ځايونو کښي شاعر د ديني او اخلاقي موضوعاتو تذکره
هم کړې ده. چې هغه پکښي د بي پښتوکارونو، ظلم، او منافقت
په ضد ولاړ ښکاري او په واضحو ټکو کښي د اخلاص، انصاف
او انسانيت دعوت ورکوي.

چې دي نسلونو ته مېراث وړسي
د شر شدت قيصې دي داسې نه شي

پکښي خبري چې سورو ته رسي
د رقابت قيصې دي داسې نه شي

يو بل چې وژنوپه وړو خبرو
د عداوت قيصې دي داسې نه شي

زۀ تر کوهي به نږېږم / 13

که څۀ هم دا کتاب زیات تره د سماجي او اصلاحي موضوعاتو
بڼه لري خو د مینې محبت پاسته، رانه، خواږه، فطري او افاقي
رنگونه پکښې هم هم ځای په ځای په نظر راځي. دغه مینه که
چرته دیو مجسم محبوب دپاره وي نو چرته د وطن، خاورې او
اولس دپاره په دغه لفظونو کښې ځلېږي.

د الیاس صېب شعر انتهايي ساده دے، عام دے او د عالمانه
ثقات نه پاک هم دے. لوستے او نالوستے هر سرے به پرې
پوهېږي.. هغه چرته چرته د تشبیهاتو، استعارو او علامتي بیان
په ذریعه خپله مدعا هم بیان کړې ده.
ثبوت يې دا دے

ماته چې د خپله ځانه گرانې وې
هاغه دیار سترگې قاتلانې وې

ستاد نه راتلو ورته چا وېلي وو
اوبنکې چې د سترگو راروانې وې

یو خوا د الیاس زړگي ماتم کو
بل خوا ته د خلقو خداگانې وې

د الياس د اسلوب نه داسې ښکاري لکه چې دے کل وختي شاعر
نۀ دے ځکه يې فکر و قلم چرته چرته دکلاسيکيت نه او په ځينو
ځايونو کښې د جدت او روايت نه اغېزمن ښکاري . د لفظونو او
خيالونو تکرار، يې هم په کلام کښې ځاے په ځاے ځلېږي .

نوزۀ ددغې پورتنو تاثراتو او بېلگيو په رڼا کښې دا ويئلے شم

چې

"زۀ ترکومې به نړېږم" يواځې د شعرونو يو کتاب نۀ دے ، بلکې د
يو فکري او شعوري سفر نوم دے . دا کتاب د پښتو شاعرۍ په
معاصر ادب کښې اضافۀ په دے حواله ده چې دا د پښتو کتاب
دے او ديو داسې ليکوال کتاب دے چې مونږ ته يې د خپل قلم او
فکر زور په لاندنيو کتابونو کښې هم ښودلے دے .

۱. شور مې د قلم په ژبه راوړه (شاعري) چاپ ۲۰۰۸ ء

۲. د رڼا رنگونه (شاعري) چاپ ۲۰۲۲ ء

۳. فکر مې سندرۀ شوۀ (شاعري) چاپ ۲۰۲۳ ء

۴. دېوالونو ته لگيايم (هائيکوگاني) چاپ ۲۰۲۴ ء

۵- د معذورۍ په اړه د ماشومانو کتاب

(د انگرېزي نه پښتو ته ژباړه) چاپ ۲۰۲۴ ء

۴- پردے حق (افسانې) چاپ ۲۰۲۵ ء

۷- څه يوه قيصه خو نه ده (هائيکوگاني) چاپ ۲۰۲۵ ء

۸- د ناکامۍ په اړه د ماشومانو کتاب

زۀ ترکومي به نړېرم / 15

(د انگرېزي نه پښتو ته ژباړه) چاپ ۲۰۲۶ ء

دا کتاب "زۀ ترکومي به نړېرم" د داخلي او شخصي احساساتو سره سره د اجتماعي شعور او سماجي پوهې دستاوېز هم دے . چې موصوف پکښې د خپلې زمانې دردونه په هنري ژبه کښې بيان کړي دي او لوستونکي ته د فکر، احساس او سوالونو جوابونو نوې نوې لارې وړښايي . دا کتاب مونږ ته دا پېغام هم راکوي چې انسان که هر څومره د ستونځو او دباؤ لاندې ژوند کوي خو بيا هم د سوال ، مزاحمت او ژوند کولو حق لري . او هم دا د شاعر د کتاب د سرخط اصل روح دے .

"زۀ ترکومي به نړېرم"

الله دې د محمد الياس د قلم فکر او معاش زور نور هم سېوا کړي چې د پښتو ابې په پنگه کښې د خپلې برخې اضافه وخت په وخت کوي .

الياس سره د نن په ترقۍ بحثونه مه کړئ

الياس سره د نن په بنيادم خبرې اوکړئ

ډاکټر اقبال شاکر

مرستيال ليکوال "مل" ملاکنډ

۲۰۲۶/۶/۷

د (الپاس نوم) خون حه

زما د وړوکوالي او اسکول جانان جانان ملگره الياس علي چي ما ورته ورور وئيله دے په ما ډېر زيات گران دے دهغه د خاطره په ما دا نوم الياس ډېر خوږ لگي . بيا وروستو راسره د ملگري محمد الياس ثاقب صېب هم بڼه ادبي تعلق جوړ شو او اوس له خبره د سوات ادبي قلمي ياران (ساقی) د مجلس ياران يو -

تبرکال ۲۰۲۵ هم په دې جون مياشت کښې راته مشر ملگري شاعر او اديب افسانه ليکونکي محمد الياس صېب زما په غوښتنه خپل څو چاپ کتابونه راولېږل ما ولوستل - څه خو د موصوف د نامې سره زما مينه وه او څه د ليکوال ملگري ليکل دومره ساده زړه راښکونکي او مزه دار وو چي په ما ډېر بڼه ولگېدل . دېوالونو ته لکيا يم ، او څه يوه قيصه خونه ده ، ئې د هائيکوگانو مجموعې دي په هائيکو ئې ډېر کار کړې دے نوي تجربې ئې هم پکښې کړې دي . پردے حق ، ئې افسانې دي افسانې ئې هم ښکلې ليکلې دي . د کريستين نېپر A kids book

زۀ ترکومې به نړېږم / 17

about Disability پښتو ترجمه ئې هم کړې ده. د رڼا رنگونه، او فکر مې سندرۀ شوه، ئې شعري مجموعې دي وړومبۍ شعري مجموعه شور مې د قلم په ژبه راوله، زما له نظره نه ده تېره شوې.

ژوند ئې د مسافري دے په مرچنټ نيوي کښې د کپتان په حبث کار کوي په خپل محکوم او مظلوم قام، جنتي وطن، پښتونخوا او بې اسرې ژبه پښتو مټين دے. په ډېر ساده او اسان طرز ليکل کوي خپل ساھو پېغام اولس ته د وړاندې کولو او رسولو هڅې هاندې کوي د مسافري خواري مزدوري روپۍ په خپله ژبه او ادب شيندي. خو دغه ژبه پښتو هم دومره پښتنه، پت پاله او ننگياله ژبه ده چې تل ئې خپل مټينان ژوندي او هسک ساتلي او د ژوند پر، هر ډگر ئې د عزت او غېرت نموني او د دستار سړي ياد کړي دي.

دا نوې مجموعه "زۀ ترکومې به نړېږم" هم ما ولوستله، د ښکلي شعرونو بنائسته فکرونو او رنگارنگ گلونو گلدسته ده. د مور او پلار په خدمت کښې بلا خوند دے په ستر يا پکښې څوک نه پوهېږي خو دغه خدمت هم د بختورو په نصيب وي.

تاته به هم ستا بچي په ښۀ نظرکاته کوي
ژوند کښې بس قدم په قدم پلار ته که دې وکاته

د باباجان په عنوان ازاد نظم ترجمه هم په دغه موضوع دے.
په خپله مورنۍ ژبه مټين دے د پردۍ گملې د گلاب نه ورته د خپلې ماتې کټوۍ کشمالي ښکلي ښکاري.

ژبه رالـه خداے خپله راكړې ده
څنگه به سپوږمۍ ته قمر وایمـه

د اولس بېدارولو جذبه لري او ځان د ټولنې ذمه دار وگړې گڼي ځكه
چې د محترم مشر ارواښاد عبدالرحيم مندو خېل وېنا ده چې كوم خلق
سياست نه كوي بيا ور باندې نور خلق يا قامونه سياست كوي.

خلقو ته لگيايمه چې خپل حقونه وغواړي
ځان له مې اخستې ده پۀ زور باندې د شرقيصه

په ټولنه كښې د مزدور كسان دهقان زميندار په اهميت خبر دے د
طبقاتي نظام پر ضد دے د زميدار همت او محنت ئې دومره په اسان
او ښكلي ډول ستايلي دي چې د سهل الممتنع ښكلي مثال دي او كه
دغه نظم د ماشومانو د كتاب، نصاب برخه شي نو غوره به وي، زۀ يو
زميدار يم.

يا لكه بل ځاے ليكي

ډك محفل كښې اواز ه پـه غريب وشوه
تۀ پروڼ ولې د خان بيگار كښې نه وې

زۀ تر کوهي به نږېږم / 19

د پښتونخوا وطن د خائنانو او بادارانو په کار او کردار گوته پورته کوي
که حمید گل دے او که گل بدین د پښتنو لپاره بې خوشبو گلونه ووڅه
که نامې ئې د گلونو سابقې لاحقې لري خو په لاسونو کښې ئې د گلونو
په ځای بڼه وو د وطن د باشعوره اولس زړونه وحید گل او گل زار
عالم گتلي دي .

تر اوسه ستا بل کړې اورمې نه شو د جنگونو
تر اوسه مې په ښار کښې حمید گل ټماشه وه

زمونږ د صوبې خېبر پښتونخوا د نوم سره د خېبر په سابقې تړلو ځنې
خلق د شک اظهار کوي موصوف هم دغه خیال لري چې

نور هم ځایونه دي خو دا ورسره ولې تړي
په پښتونخوا کښې د خېبر په قيصه پوهه نه شوم

زما په خیال دا دومره لویه ستونزه نه ده . بلکه دره خېبر زمونږ د وطن
تاریخي برخه ده او لوی ادبي اهمیت هم لري . مونږ پرې ویاړو .
یو بل شعر لیکي چې

قسم دے زړه مې چوي د بې وسۍ په داسې وخت کښې
یہ خدایه چې غریب سړي ته خان په ژړا کېږي

زۀ تر کوهي به نږدېم / 20

مونږه خوتل دا ليدلي چې غريب سړي خان ته ژړلي دي خو خان ...
 بادار خوار غريب ته نه دي ژړلي تل ئي خواران غريبان تنگ کړي او
 خورولي دي خوکه بيا هم داسې بې وسي وي او په ژړا شو نو دا دومره
 لويه خبره نه ده چې زړۀ پري وچوي - دگناه كفاره به ئي وگرځي
 ...فكري تضاد په ډاگه کوي ...

غرض ملگرے محمد الياس صېب د قام په ډر درمند هم دے او فکر
 مند هم، د قام په نږدو زهير هم دے او په وير هم، الله پاک دې ورله
 لوے عمر او روغ صحت ورکړي چې د پښتو ژبې او ادب په کار راشي

خاورې

اتل افغان

ځلانده کور

شاه ډېری کبل سوات

زۀ ترکومې به نړېږم / 21

خپلې خبرې

ګرانو لوستونکو!

"زۀ ترکومې به نړېږم" زما د شاعرۍ هغه سفر دے چې ما پکښې د خپل زړۀ درزاګانې، د خپل وطن دردونه، مزاحمت، د مینې احساسات، د امن ارمانونه، د پښتون قام د راویښولو او د خپل قام د ژوند بېلابېل رنگونه راټول کړي دي. زما دغه شاعري زما د ژوند د هغو شېبو تصویرونه دي چې ما محسوس کړي، زغملې مې دي او بیا مې د لفظونو په جامه کښې خوندي کړي دي. ما همېشه دا هڅه کړې ده چې زما شعر کښې دې یو پیغام وي او دغه پیغام دي د پښتنې ټولنې د بېدارولو او پرمختګ ذریعه جوړه شي. ځکه به تاسو زما په دې ټولګه کښې کله د مینې نرمي وینئ، نو کله د وطن د حالاتو درد، کله د امن غږ، او کله د یو عام انسان د ژوند د ستونزو قېصې.

زۀ دا دعویٰ نه کوم چې ګڼې زما شاعري به ښه وي. کېدے شي په دې کتاب کښې فني، فکري یا د ژبې نیمګړتیاګانې هم موجودې وي، ځکه چې د منزل په لور زما دغه سفر لا ختم شوے نه دے. خو دومره باور ضرور لرم چې ما خپل احساسات په رښتینولۍ او اخلاص سره د شعر په ژبه بیان کړي دي. او کوشش

زۀ ترکوي به نږدېم / 22

مې کړې دے چې په خپله شاعري کښې خپل اولس ته د يو والي
مينې امن، پښتونولي او د جبر خلاف دمزاحمت کولو پېغام
ورسوؤم

اوس زما شاعري په دغه هڅو کښې څومره بریا موندلې ده څومره
کمې کوزې دې پکښې. دا فيصله به زۀ نه کوم بلکې دا حق خپلو
قدردمنو لوستونکو ته پرېږدم. چې دهغوي په دې حقله څۀ رائے ده
- ستاسو مينه، ستائينه او اصلاحي تنقيد به زما د راتلونکي
ادبي سفر لار نوره هم روښانه کړي.

په ډېره مينه

محمد الياس

د مام سعودي عرب

۵ جون 2026

زۀ تر کومې به نږېږم / 23

په زارۍ منت او سوال خو ربۀ را کړه
خو جلوي د خپل جمال خو ربۀ را کړه

خاکسارۍ کښې خلقو را کړو ډېر دردونه
دا ځل لږ شانې جلال خو ربۀ را کړه

په محفل کښې سخنورو به ستائيلم
مرتبۀ خۀ دکمال خو ربۀ را کړه

د بې ننگه پښتون سر به کدو جوړ کړم
خته سره که دکلال خو ربۀ را کړه

د **الياس** د ژوند نقشه به شي بدله
مرتبۀ که د ابدال خو ربۀ را کړه

قسم پرې درته خورمه په ايمان په ژړا کېږي
خفه شمه چې چرته مې ياران په ژړا کېږي

الله دي هغه ورځ زما په ژوند کېنې نصيب نه کړي
زما پکېنې د لاسه چې انسان په ژړا کېږي

هم دغه دې خواخوږي دي هم دغه دې ملگري
د تا سره چې سم دې په خفگان په ژړا کېږي

بنۀ نه ده چې د دغسې سلگو چلونه زده کړې
بنۀ نه ده چې د تا سره اسمان په ژړا کېږي

زۀ تر کومې به نږېږم / 25

تاڅۀ کړې سړيۀ دا خوتۀ په شرۀ سړيۀ
دا چا وې چې په مرگ به دې جهان په ژړا کېږي

قسم دۀ زړۀ مې چوي دې وسی په داسې وخت کېنې
یۀ! خدایه چې غریب سړي ته خان په ژړا کېږي

الیا سۀ څۀ په بره بره دغسې الوڅه
الیا سۀ په الوت دې رقیبان په ژړا کېږي

د ورايه دي په ناز راته كتله تماشه وه
د زړۀ نه به مې څنگ اوځي څۀ بله تماشه وه

دا څوك مې اوسېدو په لاشعور كېنې د مودونه
زما په ذات كېنې څومره بې بدلۀ تماشه وه

زما د زړۀ نه يو الله خبر وۀ په والله چي
په تا چي به يرغل كېدو كابلۀ تماشه وه

زما ساده زړگي ورته حېران گوته په ځلۀ وۀ
گلان چي دې په زلفو كېنې ټومبلۀ تماشه وه

زۀ تر کوهي به نږېږم / 27

دا خلق ددې خاورې گډول چې پاروگانو
دا چاله تماشه وه او دا څۀ له تماشه وه

تر اوسه ستا بل کرې اور مړ نه شو د جنگونو
تر اوسه مې په ښار کېنې حمېد گله تماشه وه

د مېنې لېونی دي انتظار په بام کولو
الیا سۀ چرته تلې وې پاکله تماشه وه

زړۀ ته رانزدې لکه ، جانان به دې جوړ کړې وه
ژوند خوراته لږ شاني ، اسان به دې جوړ کړې وه

داسې په يو دم به دي ، ظالمه انکار نه کوۀ
لږ شاني خبرو ته ، امکان به دې جوړ کړې وه

ياره که اړو مرو دې لارې بېلولې نو
ياره نو په خۀ باندې خفگان به دې جوړ کړې وه

زور به دې په چغوکښي د لږ او بر هله وه چې
شکل خو دې هم لږ د افغان به دې جوړ کړې وه

خو به مزدوري ، مسافري سختې خواري کوي
خدايه د الياس نه چرته خان به دي جوړ کړې وه

دا دې خۀ **الياس**ۀ د نا پوهو کانه کړې ده
خواته چې د ښکلې تلې نو خان به دي جوړ کړې وه

زۀ تر کوهي به نږېږم / 29

سپي راپسې غاږي څوک ملنگ راپسې شوے دے
خداي خبر چې څۀ له دے او څنگ راپسې شوے دے

ژوند په شرافت د مغل خېلو سره نۀ کېږي
توره به رااځلمه اورنگ راپسې شوے دے

سوچ رالښه پخپله د الوت لاره نيولې ده
فکر چې څمار لکه د بنگ راپسې شوے دے

خپل قد ئي د خلقو په نظر کېښي غورځولے دے
ما پسې چې دغه سرے دنگ راپسې شوے دے

ژوند ته ظالمان مې په قلاړه داسې نۀ پرېږدي
حسد د جهان لکه غورزنگ راپسې شوے دے

څنگه به **الياسه** مونږ د امن چغې نۀ وهو
مونږ پسې د سپوري لکه جنگ راپسې شوے دے

دغه کار خو په هېڅ رنگ دې نور ونۀ شي
د وطن په خاوره جنګ دې نور ونۀ شي

استعمال ئې که نشې د پاره کېږي
د ډوډې بوټۍ او بنگ دې نور ونۀ شي

ننگيالي پکښې د سره لارل تېر شو
په بې ننگو باندې ننگ دې نور ونۀ شي

چې حافظ پکښې محفوظ شي تر ابده
تر مېمونه په دې رنگ دې نور ونۀ شي

چې احساس پکښې د سوز وي نه د ساز وي
د منګي در باب ټنګ نور ونۀ شي

د بنگرو په شانې شور چې پکښې نه وي
د الياس مخي ته شړنګ دې نور ونۀ شي

31 / زۀ تر کوهي به نږېږم

راوینښ شه رابیدار شه هله پاڅه لوبه نۀ ده
اودۀ به ئې تر څو پورې احساسه لوبه نۀ ده

شطنج ته مې په ناسته باندې کفر څۀ له وائي
د صبر درسگاه ده شېخه پاسه لوبه نۀ ده

سندرۀ شه نغمه شه نور خاموشه پاتې نۀ شي
رااوځه دگوگل نه د زرۀ براسه لوبه نۀ ده

در بنائم درته قدر د خپل ځان په داسې طرز
بوځمه به دې غاړې له مات لاسه لوبه نۀ ده

د وینښ گوجر قيصه به درته څو پورې کوؤمه
په خوب باندې اودۀ سړیه ملاسه لوبه نۀ ده

په وینو د پښتون کوي دنده په رڼا ورځي
په ښار کښې جوړه شوې ده **الياسه** لوبه نۀ ده

شل مې نۀ کره شل په مطلب پوهه شوم
ژونده خو د زغل په مطلب پوهه شوم

ده هم وي چې ما به ورته واه واه وي
واه واه د غزل په مطلب پوهه شوم

هرځای وي خو بيا دې هم لتون کښې ووم
خدايه د تکل په مطلب پوهه شوم

ما هم ورته پټ په غلب کښې وکاته
زۀ جوړ د بدل په مطلب پوهه شوم

33 / زۀ تر کوهي به نږېږم

زۀ چې د لاسه په خپل نصيب شومه
بنکاري د ازل په مطلب پوهه شوم

بنيرۀ چې د لاسو د لاس لارلې
اوس د پردي خپل په مطلب پوهه شوم

وې ئې د **الياس** سره به نۀ کوؤم
وخته که د چل په مطلب پوهه شوم

لکه چپه که د غورځنگه تېر شوې
ساز به شې ساز خوکه د چنگه تېر شوې

چې د یو بل سره مو مېنه وه نو
بیا غلے څنگه مې تر څنگه تېر شوې

شکر دے بله حادثه ونه شوه
ښه شوله څه د سترگو جنګه تېر شوې

خدا ے خبر څوک راپسې شوي دي چې
ژونده بي خونده او بد رنگه تېر شوې

زۀ تر کوي به نږېږم / 35

شمع به بله وي خوتۀ به نۀ ئې
که د لمبونه لږ پتنگه تېر شوې

خېر د ديدن به در له دروږمه خو
که په کوڅه، زما ملنگه تېر شوې

د ساقې خيال وۀ چې مخموره دې يم
شکر دۀ څه، د پيالۍ کړنگه تېر شوې

الياسـه! هله شوې خبر د مېنې
چې د حالاتو د نهنګه تېر شوې

تال سره گډ راله آهنگ خو مې کړه
د مېخاني د پيالي کړنگ خو مې کړه

ياره چې ځان پکښې لږ اوتلمه
چرته د ځان سره په جنگ خو مې کړه

په ژوند مټين يم د ژوند خالقه
لږدې ژوند په رنگ کښې رنگ خو مې کړه

بس خور ناته که پرې رسمه نو
لمبه لمبه خپر دې پتنگ خو مې کړه

چې حسد، بغض او کينه وي پکښې
له هغه ځايه نه په څنگ خو مې کړه

خبر زولنۍ دي وي، زنځير دي وي خو
د شور لپاره چرته شرنگ خو مې کړه

زۀ تر کوي به نږېږم / 37

قسم په خدا ۛ که مې پوښتنه وکړه
پښتنه خاوره يمه، ږنگ خو مې کړه

دا چې غرور کوي په خۀ ئې کوي
قد کښې د هاغه خلقو دنگ خو مې کړه

د دې ساده خلوص به هم اووينې
اليس د خپل مېنې ملنگ خو مې کړه

قطعه

د پښتون قام د پر مختگ په غرض والو تمه
بيا چرته مات راله پېوند پېوند ځانگونه نۀ کړې

حم د غفلت په خوب اوډۀ خلقو ته چغې وهم
خدا ۛ نعرې راله د خوار ملا بانگونه نه کړې

خۀ د ورځې خۀ د شپې راسره وشوې
خدايه! څومره حادثې راسره وشوې

زما زړۀ خو وۀ توبې ته نرم شو
خدايه بل رنگه فتنې راسره وشوې

ژونده ستاد الميو مهرباني ده
په قدم قدم قيصې راسره وشوې

يو ارمان مې پکښې گوره پوره نۀ شو
که غني شومه پيسې راسره وشوې

زۀ الياس ئې تصور کولۀ نۀ شم
خۀ ناشوني معاملې راسره وشوې

39 / زۀ تر کومې به نږېږم

پښتونه تاواني شولې قلنگ اخلې او ځې
په سر باندي دا ولې پرده جنګ اخلې او ځې

تۀ کښېنه لږ ايسار شه چې خوږې خبرې وکړو
ازار مې د زړۀ وچ ناحقه څنګ اخلې او ځې

پښتونه دا په کومه لاره سر شوې نۀ پوهېږم
د غېروکلتورونو نه چې رنگ اخلې او ځې

زور د قلم نۀ پېژنې توره دې راخيستي
کتاب دي شاته کړې دۀ تفنگ اخلې او ځې

ايساس بي نيازه قلندر د محبت ئې
د ښکلو د ښکلا نه چې قلنگ اخلې او ځې

ماته چې د خپله ځانه گرانې وې
هاغه د يار سترگې قاتلانې وې

ستا د نه راتلو ورته چا وېلې وه
اوبښکې چې د سترگو راروانې وې

زړۀ مې ئې له ځانه سره وړې دے
دومره زړۀ رابښکونکي ادا گانې وې

دلته کښې که امن وے نو اومنی
شارې د وطن به مو ودانې وې

41 / زۀ تر کومې به نږېږم

اوگوره د بل د پاره توې شولې
دومره پښتنې وینې ارزانې وې

دېخوا د اټک نه کربلا وه خو
هله په لاهور کېږي گډاگاني وې

يو خوا د **الياس** زړگي ماتم کوۀ
بل خوا ته د خلقو خداگانې وې

ترانہ

صبر و کپئی، زغم و کپئی، رپا ترې ځانله جوړه کپئی
مېنه، ورور و لپې و کپئی، دنیا ترې ځانله جوړه کپئی

خیال ته د پښتون د سیالی فکر ور دننه کپئی
بېرته ئې بهر نه کپئی، انا ترې ځانله جوړه کپئی

اور د نفرت مړ کپئی چې مو خپله لمن نه سوزي
یوځای شئ یو مو تے شئ فضا ترې ځانله جوړه کپئی

سوچ د پښتنو د پرمختګ ذهن ته راولی
زړه له مو د ټول عمر سودا ترې ځانله جوړه کپئی

داسې د غفلت په خوب اوډه چې پاتې نه شئ نور
زده کړه د هنر و کپئی، بقا ترې ځانله جوړه کپئی

کله به، **الیاسه**، وي په خپله خاوره خپل اختیار
پاشی انقلاب لره، نوا ترې ځانله جوړه کپئی

43 / زه تر کوي به نږېږم

جذبہ په خپل وطن د خپل اختیار به راپاڅي
باور مې دے يو ځل چرته دا بنار به راپاڅي

د ظلم انتها به دومره ډېره شي چې بيا
سرکار پسې پخپله خپل سرکار به راپاڅي

ظالم ته به کوي د حق خبرې په نېغو
د ژوند د هراړخ نه يوکردار به راپاڅي

خوبونه تېستوي به د بادارو د لېمونه
په پښو کښې زنځيرونه په شرنگار به راپاڅي

داته چې ورته داسې د املوک نه سپينې وائي
په تا پسې **الياسه** خود اغيار به راپاڅي

بنديوان به زۀ تر اوسه دارکښې نۀ وې
که تر لۀ دې د زلفو تارکښې نۀ وې

زړۀ پاگل مې بيا په خۀ باندي غوښتلې
خۀ خبرې مې په خپل اختيارکښې نه وې

څنگه ته پکښې رايا د نۀ شوې جانانه
ستا د حسن نخښې څنگ بهارکښې نۀ وې

چرته ما سره به حسد دي کولو
چې تر اوسه په سکون قرارکښې نۀ وې

45 / زۀ تر کوهي به نږېږم

تېند کونډه به دې خامخا خوړله
ژوند کښې تگ که دې په سمه لار کښې نه وي

ډک محفل کښې اواز په غريب وشوه
ته پرون ولې د خان بيگار کښې نه وي

په هر ځل دې وي د ژبې تختېدلې
اعتباري ځکه زما اعتبار کښې نه وي

په والله که دلداري درسره وکړم
که زما غونډې ساده کردار کښې نه وي

بادشاهي دې مبارک شه **اليس** وائي
بختور ئې که د مور ازار کښې نه وي

ننگ پيدا ڪومہ خان ڪنبي پت پيدا ڪومہ
نامہ به پڻبتون قام لہ د عظمت پيدا ڪومہ

دا خلق پيہ واللہ ڪہ پيہ خورہ باندي پوهڙي
خبرو ڪنبي به خامخا شدت پيدا ڪومہ

ٽولني نہ به جہل ختموومہ، دا مي واورئ
د علم پيہ رنابہ زۀ جدت پيدا ڪومہ

قلم به مي وسلہ وي د تيارو خلاف پيہ جنگ ڪنبي
فکرونولہ مي نوے بصيرت پيدا ڪومہ

خوانوانوتہ لگيائيم باور پيہ خان پيدا ڪرئ
بريالہ گام پيہ گام ورتہ جرات پيدا ڪومہ

تعبير مي د خوبونو خيل ہمت بہ خان سرہ ڪرم
پخيلہ به الياسۃ خيل قسمت پيدا ڪومہ

استنبول 26 اپريل 2026

زۀ تر کوهي به نږيم / 47

تر خوبه قتل کپري بي اسبابه پښتانه
راوېښ کړه راله راشه انقلابه پښتانه

د خپلې مرتبې د پاره يه! د خداي ظالمه
دا ولي درپه در دي کړه جنابه پښتانه

بيا هم د سود او زيان نه ناخبره دي تر اوسه
بي وجې شهيدان شو بي حسابو پښتانه

خدا يه په قسمت کښي ولي نشته د خوارانو
په امن پسې گرځي تل بي تابه پښتانه

په هره لاره غم ورته ازغي دي په هر گام
رسېږي به نو څنگه تر گلابه پښتانه

دنيا ته به وراوښتاي جوهر د خپلې پوهې
بهر شو ه که يو حل د اضطرابه پښتانه

سم زما د زړۀ ځيگر قيصه چې کېږي
د کابل او پېښور قيصه چې کېږي

ماته پته ده د خپلو پکښې لاس دے
باجور پکښې دا د شرقيصه چې کېږي

خپل سرکار او پښتانه مخې ته راشي
د حسين او د شمر قيصه چې کېږي

رڼې او ښکې مې د سترگو نه بهېږي
د بابري د ټکر قيصه چې کېږي

زۀ تر څنگ به د مظلوم سړي ودرېږم
د کمزوري زورور قيصه چې کېږي

زۀ تر کوهي به نږېږم / 49

پښتنو لره ترې هم زده کړه پکار ده
چرته چرته د هنر قيصه چې کېږي

نښترو نو چي نارونو اور اخيستے
پښتونخوا کښې مې د غر قيصه چې کېږي

بې پېزاره پښې را يادې د غريب شي
سره غرمه کښې د سور نمر قيصه چې کېږي

جوړ ذهنونو ته راغله مو شعور دے
توره شپه کښې د سحر قيصه چې کېږي

زۀ الياس سم لېونے پسې روان شم
د جانان او د دلبر قيصه چې کېږي
۱۳ اگست ۲۰۲۵. دمام

تاپسي دلداره د دې خۀ مطلب
زړۀ سم بې قراره د دې خۀ مطلب

بيامې په زړگي څوک ورېدلې دے
يـه پرورگاره د دې خۀ مطلب

تاته چې د زړۀ اظهارکوۀ نۀ شي
يـه د زړۀ اظهاره د دې خۀ مطلب

زۀ درته په ډک محفل کښې اوگورم
نۀ گوري نگاره د دې خۀ مطلب

خان سره پېغام داشنانۀ راوړې
راشي خور بېاره د دې خۀ مطلب

مونږ درباندي هسې ملا تړلې وه
خرخ شولې سالاره د دې خۀ مطلب

يو ځاے د دشمن په صف کښې ودرېدې
يـه مشره زرداره د دې خۀ مطلب

51 / زۀ تر کوهي به نږېږم

ماسره که څنگ کښې ودرېدے نه شي
ښۀ نو پر يواره د دې څۀ مطلب

تۀ که منتظر شوې بيا به او وائي
ستري انتظاره د دې څۀ مطلب

ځلۀ باندې څارېږي خو کردار کښې دې
غم را کړې بي شماره د دې څۀ مطلب

خپلې د تقوي چرچې دې وکړلې
څنگه گناهنگاره د دې څۀ مطلب

ستا چې دا کردار او گفتار يونه دي
ياره ايمانداره د دې څۀ مطلب

اليس تۀ چې حق وئيلے نه شي
مړه قلمکاره د دې څۀ مطلب

بوکارېست، رومانيه 24 اپرېل 2026

مسافري له چي د کوره وتم
ذري ذري وومه بي سوره وتم

په کوم دليل به مي رڼا گڼله
ستاد مکتب نه چي شمکوره وتم

مور به مي وي چرته ناوخته نه کړي
په ماښامي چي به د کوره وتم

خود چي سپړلو مي دستور د ظلم
خود به به لمبه لمبه د اوره وتم

زۀ تر کوهي به نږېږم / 53

ماته سكون دكلي غېږې بڅښو
ځكه د بنار ځكه دشوره وتم

هريوارمان پكښې شهيد شوزما
چې ستادخلي ستادپېغوره وتم

الياسه ژوند مې په ناکام کولو
زۀ به هر ځل د زړۀ د زوره وتم

قطعه

ناپوهه مريدانو چې د پير د مخې اوکړه
زمانه د فريب دغه مسکا کله کېده

ما پټ به ژر غونۀ احتجاج په زړۀ کښې اوکړو
زما د قام په سر چې به سودا کله کېده

وژلو ته زمونږه لور په لور سرپه ولاړ دے
د هريو سره اوگورئ د کور سرپه ولاړ دے

وس به مو منزل ته قافلي چې خدايه څنگ رسي
رهر راته په لاره کښې شمکور سرپه ولاړ دے

اووايه چې زۀ به ترې نه څومره څۀ ازده کړم
چې ماته په مکتب کښې کړي کور سرپه ولاړ دے

مُلا پرې د کافر فتوه په دغه وجه ورکړه
مانځه ته په جومات ولې سرتور سرپه ولاړ دے

منم چې هلته هم مسافري لکه د اور ده
خودلته هم په کلي کښې په اور سرپه ولاړ دے

الياسۀ مونږ په ژوند کښې چرته نۀ شو سپينېدلے
دا مونږ ته چې په هر ځاے کښې يو تور سرپه ولاړ دے

زۀ تر کوهي به نږېږم / 55

بنائست ئې څۀ شولو په هغه ادا څۀ شوي دي
(پرهر پرهر ده په معصومه بڼکلا څۀ شوي دي)

د پښتنو په بې گناه مرگي ئې کړيکي نۀ کړې
په زړۀ دننه مې د زړۀ په درزا څۀ شوي دي

خپلې سيالۍ کښۍ هم ډاډه ډاډه راتللې نۀ شي
د ترارو شونډو په بې وسه خدا څۀ شوي دي

پښتون احساس له په تيارو کښې رهبري نۀ کوي
سپوږمۍ ته اوگورئ د غم په رڼا څۀ شوي دي

ژونده بېخي درنه خوندونه په والله تلې دي
ژونده چې دا دې په بېگناه او سبا څۀ شوي دي

ستا استحصال کېږي او تۀ د ځانه نۀ ئې خبر
الياسۀ ويخ شه ليونيه په تا څۀ شوي دي

دال پاکستان پښتون تهنکر فورم جاوېد احساس صيب په خوره شوي طرحه “پرهر پرهر ده
په معصومه بڼکلا څۀ شوي دي” باندې ليکلې شوه غزل

په هر رات لـونـكي سـبـاني ژړېـده
زما خو بـونـه نـنـني ژړېـده

پښتون وطن چې نړېـدلـو زما
په اوښـکو وـيـنـو مـي ځـواني ژړېـده

ما به نو څنگه وياړ په ځانـه کوو
چې ملنـگۍ تـه مـې ځـاني ژړېـده

هر چا ته پته ده دنيا فاني ده
پسې ناپوهـه لـيـو نـي ژړېـده

زۀ تر کوهي به نږېږم / 57

خدايه هغه مېنه مې ونۀ ليدۀ
چې په خفگان به د فلاني ژرېدۀ

په خوار وطن باندي خوروتيا روتۀ
سره سره رنگونه الواني ژرېدۀ

الياسۀ هاغۀ د ليدلو وخت وۀ
په غريبۍ چې دي گرانې ژرېدۀ

قطعه

تۀ په مېخانه کښې لټولې مې
هلتۀ د الله خبرې نۀ کېدې

خان سره د خان په سر لگيا شومۀ
ستا سره چې ستا خبرې نۀ کېدې

بنہٴ بہ وی چہ بیا خبری نہٴ کؤم
بنکلیہ کہ ستا خبری نہٴ کؤم

چامی اور بدو تہ غور نہولی دے
ہسی وار خطا خبری نہٴ کؤم

تاتہ می خیل زرہٴ او خان وئیلے دے
نور بہ دبل چا خبری نہٴ کؤم

تہٴ چہ پری زمانہ خفہ کپری نو
ہیخ کلہ بہ دا خبری نہٴ کؤم

شوک راسرہ بیا پہ خنگ کنبی ودر بدہ
بیا بہ خنگ خطا خبری نہٴ کؤم

زۀ تر کوهي به نږېږم / 59

کار د ننه نی ورځي هم نن کوؤم
چرته د سبا خبرې نه کوؤم

ته هم په رڼا ما بنامې مه ځه نو
زه به د بېگا خبرې نه کوؤم

ځکه چې اشنا راسره څنګ کښې دے
زه که د اشنا خبرې نه کوؤم

خلق خو **الياس** خوښوي دروغ
نورې به ريښتيا خبرې نه کوؤم

قطعه

دا زړه مې هم قسم دے اوس په خپل اختيار کښې نه دے
ما تا سره اشنا د سترگو جنګ کښې هر څه بائيله

دا خلق بې پښتو ورته په کومه خوله به وائي
الياس د پښتنو د پاره ننګ کښې هر څه بائيله

رنگ به شی خوشبو به شی بهار ته که دې اوکاته
ما غوندي په مېنه کېنې سرشار ته که دې اوکاته

ته به هم د ژوند د رڼا گانو لارې اوښي
گرانه خو زما غوندي فنکار ته که دې اوکاته

تاته به د ځان د ورکېدو چلونه اوښائي
چرته آئینه کېنې خپل سينگار ته که دې اوکاته

بيا به د انصاف ټکې د خپل لغت نه اوباسي
دلته د قاضي سړي کردار ته که دې اوکاته

ژوند به دې پخپله مالا مال د استغنا نه شي
ما رنگي د هرڅه نه بې زار ته که دې اوکاته

زۀ تر کوهي به نږېږم / 61

تاته به هم ستا بچي په ښۀ نظر کاته کوي
ژوند کښي بس قدم په قدم پلار ته که دې اوکاته

بيا به د علاج په شاني امر په تاريخ کښي شي
کله هم د حق په نامه دار ته که دې اوکاته

زړۀ به دي راډک شي بغاوت ته د الياس په شان
جبر په غريب د يو زردار ته که دې اوکاته

ستا به هم ساقی پيالی د لاسونه راپرېوځي
يو ځل د **الياس** د سر څمار ته که دې اوکاته

دا خۆ به بهار ته ئینه نېسم
خنکه به مې یار ته ئینه نېسم

خمه د ساقی سترگو ته گورمه
دا خلی خمار ته ئینه نېسم

نن ئی درنگونو سنجونه کوم
نن ئی لږ نکهار ته ئینه نېسم

پر بږده چې سپرلي ورته هېرانه شي
زە وړ له سینگار ته ئینه نېسم

خود به نو په کانون باندې لگمه
چاله چې کردار ته ئینه نېسم

زۀ تر کوهي به نږېږم / 63

ما خو ځکه ژوند ته پکښې نه پرېږدي
څار شمه چې ښار ته ائینه نېسم

ښکاري د تيارو نه ناخبريمه
شپه کښې چې هم لار ته ائینه نېسم

سر مې پکښې مات ځکه **الياس** دے
زۀ خپله سرکار ته ائینه نېسم
۲۸ اکتوبر ۲۰۲۳ دمام

قطعه

دلته چې څوک امن له نعرې وهي
دلته بيا د هاغه سړي ژوند نه وي

دلته چې خبره څوک د حق کوي
څنگه به **الياس** فکر مند نه وي

بیا به دنیا ټوله په ماتم کښې وے
زۀ که ژړېدلے په حرم کښې وے

لږ به مې د حاله خبر شوے وے
لږ مې دېره شوې که په چم کښې وے

زۀ ئې د فطرت په ننداره کړمه
داسې ادا گانې په موسم کښې وے

تاراته په غلب کښې به هم نۀ کاته
تۀ د بنائستونو په پرتم کښې وے

سترگې که **الیا سۀ** دې لېدلے وے
تۀ به نشه شوے په یو دم کښې وے

زۀ تر کوهي به نږېږم / 65

د دوي دا بدې خوارې ورځې د زوال مې وژني
پښتون به کله راوېښېږي دغه خيال مې وژني

زمونږه مېنځ ته ئې نفرت د عقيدو راوړې
ظالم ته گوره کنه خومره په کمال مې وژني

ما وې ليدلي مې ده شکر دې اختر به کووم
ملا ئې نه مني ملگرو په هلال مې وژني

ځئ چې جرگه لاړ شو د مرگ د فرشتې کلي ته
“گني اجل راپسې گرځي په هر حال مې وژني”

خدايه **الياس** ئې بې حساب به بې کتابه غواړي
گني جنت پسې د دغې دنيا پال مې وژني

دال پاکستان پښتون تهنکر فورم جاوېدا احساس صيب په خوره شوي طرحه “
گني اجل راپسې گرځي په هر حال مې وژني” باندې

چغې د وحدت د يو رحمان وهم
منډې په دنيا کښې د ايمان وهم

بيامې د مجنون قيصې تازه کړلې
بيانعرې ليلې ته هغه شان وهم

سپورې مې په کاهو ځکه ولې چې
زۀ ورله په تېر لوئې بتان وهم

دا ځل مې غربت ته خوداري زده کوم
خوپورې به ورونه زۀ د خان وهم

نور به پرې ځان نۀ چپچمه اومنه
دا ځل په لستوڼي کښې ماران وهم

زۀ تر کوهي به نږېږم / 67

خدا ې به ئې مغروره سر راپرېاسي
زۀ ور لۀ د زمکي نه اسمان وهم

دا ځلې شم ر لۀ ماتوؤمۀ ځلۀ
زۀ د کوفې نه يۀ چي ځان وهم

ځيني بهرۀ مند پۀ نصيحت مې شوۀ
ځيني پۀ کوتک به لکۀ څران وهم

رب تۀ مې پنځۀ وختۀ سجدې کووم
څومرۀ پۀ بڼکاره پڼي د شېطان وهم

خوي دې ايرانۀ راتۀ بڼکاره شولو
وې دې پۀ حوثيانو به جيزان وهم

خيال ئي کۀ ساتلۀ د پتي نۀ شو
بيا خوبۀ الياسۀ نو دهقان وهم

که زړۀ مې هسې پرېشان شوے وي نو
په مابه سپورے دگران شوے وي نو

دا چې د جونو تگ راتگ دے پکښې
نبار به په امن امان شوے وي نو

زۀ د شدت هډو ملگرے نه يم
په مابه هسې گمان شوے وي نو

زۀ چې د خپل اولس په غم ژړېږم
دا به مې متوکښې توان شوے وي نو

زما په سترگو کښې ئې ځان ته کتل
هغه به ځکه چېران شوے وي نو

زۀ تر کوهي به نږېږم / 69

واپس مې رانغۀ نظر سترگو ته
چرته په تابه قربان شوۀ وي نو*

خۀ خوبه وي هسې ئې نۀ يادوؤم
خوک به مې بيا چرته ځان شوۀ وي نو

مئيندي بچو ته په بڼه پرو سر دي
خدايه مرگۀ به اسان شوۀ وي نو

عقل چې مونږه پښتنو له راځي
پکښې مو ډېر به تاوان شوۀ وي نو

دا چې زموږ په خاوره جنگ شروع دۀ
دې له به ښکاري ازان شوۀ وي نو

زۀ ترڪوئي به نڙپڙم / 70

لاس ئي زمادگر ٻوانه ويس تي دي
ظالم به چرته په ځان شوے وي نو

ته چي راځي زما پوښتنه کوي
زما د مرگ به اعلان شوے وي نو

الياسه هر څوک دي په ښۀ يادوي
خدا به په تا مهربان شوے وي نو

زۀ تر کوهي به نږېږم / 71

په دشتو پره شوۀ يم لېواله پسې گرځم
مېنې ته مې اوگورئ بې خياله پسې گرځم

محبت به خلقو هسې ويئل اسان دۀ
حال مې دا شو اوس بې حاله پسې گرځم

د صفاتو د ښکلا نه ئې لوگۀ شم
په لټون د لازواله پسې گرځم

لېونتوب نه دۀ بې لوټه محبت دۀ
چې بې مالۀ بې منالۀ پسې گرځم

چرته رابۀ شي **الياس** رالۀ په گوتو
ليونۍ يمۀ سمبالۀ پسې گرځم

حېران مۀ شه که څاروي غوندي حلال شوې
قصابان مو حاکمان شوپه وطن کښې

هر څۀ اوگوره د اور په بيعه شوي
اوسېده جوړي اوس گران شوپه وطن کښې

چا زما په رنگ وړوکي سرتيت نه کړو
څوک د هر هر چا بنديان شوپه وطن کښې

د پښتو پښتوپه چغو مې سر خلاص کړو
لوي واړه راته حېران شوپه وطن کښې

چا څادر دې د انا په سر ايښودے
څوک واړه واړه خدايان شوپه وطن کښې

دلته خامخابه شوکي ډاکي کېږي
با اختياره رذيلان شوپه وطن کښې

زۀ تر کوهي به نږېږم / 73

چا د بل په ککړۍ کېنې وينې وڅکې
څوک د مېنې قدردان شو په وطن کېنې

دلته څنگه به د امن قيصې نه کړم
دلته خپل مې قاتلان شو په وطن کېنې

چې تصوير د پښتنو مې خيال ته راشي
در په در خدايه په ځان شو په وطن کېنې

د خپل حق د پاره غږ نه شي کولې
څه بې خونده مې ځوانان شو په وطن کېنې

څو غټانو دې په هر اړخ لوتلې
هر څه ما باندې تاوان شو په وطن کېنې

څو سړي دي په سجدو د مفاداتو
څو سړي دلته بتان شو په وطن کېنې

خوشحالي به مې په خاوره زرغونېږي
غږد امن مې باران شوپه وطن کښې

چې د خپل اختيار سندرې به ئې وئيلې
هاغه خلق بنديوان شوپه وطن کښې

د خپل خوار اولس سندرې **الياس** وائي
جوړ ئې ځکه مريدان شوپه وطن کښې

قطعه

داسې ئې زۀ هم په خيالونو کښې يم
مشغوله څنگ چې آئينې سره ده

ستا په سر دغه حد ته ورسېدم
ورانه مې اوس د زماني سره ده

زۀ تر کوهي به نږېږم / 75

پردو پسي روان دي دوي دا څنگه رنگ اخیسته
پښتون زما په خاوره څۀ بد رنگه رنگ اخیسته

څۀ ډېرو پسي لارل څۀ د غېرو پسي لارل
څۀ امن باندې مړه دي چا د جنګه رنگ اخیسته

دوۀ ژبو سره تګ مې دے د ژوند په سخته لاره
قدم مې په هر ځاے کښي د ګرنگه رنگ اخیسته

قدرت ورله سبب دے د کښېمانه ګرځوله
مالګه کښې که اوسپني د زنگه رنگ اخیسته

الياس زاړه فکرونه د خپل نوي خياله غواړي
فنکار زړۀ ئې څۀ بل شان د فرهنگه رنگ اخیسته

گورم ورتۀ بيا هم زۀ ژوندۀ يمۀ
دې تۀ کرامات د نظر وایمۀ

دا چې پښتونخوا ئې لوتي لوتي کره
زۀ ورتۀ يزید او شمر وایمۀ

نۀ گوري نو وائي ادا گاني دي
زۀ ورتۀ غرور او جبر وایمۀ

خوک ئې تورو زلفوتۀ تيارې وائي
زۀ ئې موسېدو تۀ سحر وایمۀ

ژبه رالۀ خداۀ خپلۀ راکړي ده
خنګه به سپوږمۍ تۀ قمر وایمۀ

خنګه به **الياس** پۀ ما مئين نۀ وي
زۀ ورتۀ زړګۍ او ځيګر وایمۀ

زۀ تر کوهي به نږېږم / 77

په تاسو باندې چا کرې ستم خبرې اوکړې
راپاڅي لږ په دغې باندې هم خبرې اوکړې

قسمت ته هر څۀ مۀ پرېږدئ پخپله هم څۀ وکړئ
په ستونزو د خپل کورکلي او چم خبرې اوکړې

تر څو پورې به ژوند وي زمونږ داسې په تيارو کښې
د خداي د پاره لږ په دې تور تم خبرې اوکړې

پښتون ولي بد حاله دے په ښکلي پښتونخوا کښې
نوماسره زما په دغه غم خبرې اوکړې

د ورور سره ملگرو ورورولي که پري جوړېږي
نو خبر دې که په داسې وخت د زغم خبرې اوکړې

الياس سره دنن په ترقۍ بحثونه مۀ کړې

الياس سره دنن په بنيادم خبرې اوکړې

۱۹ جون ۲۰۲۴ء - د مام

ما د سپرلي وطن زخمي گلزار ته نه شو کټه
چا د نظره کړو چې ما دلدار ته نه شو کټه

دا ان الحق چغې مې ټيک ده چې وهلي وې خو
سر غوڅېدو کبني د خپل سر مې دار ته نه شو کټه

ظالم زما کور ته پردي جنگونه ځکه راوړل
زمونږ په خاوره ئې نختر چنار ته نه شو کټه

دا څوک چې مونږ ته دي د امن واعظان جوړ شوي
هغوي په خپلو کبني هم خپل کردار ته نه شو کټه

ما به لا څنگه د دنيا مخکې کتله درته
آئينې هم دې د نظر سينگار ته نه شو کټه

رقيب مې څه رنگې د يار څنگ کبني زغملې شولو
د گل په خوا کبني مې ريښتيا چې خا ته نه شو کټه

زۀ ترکوی به نریم / 79

الله دې نۀ کړې چې ئې ماته یا زۀ او کړم چاته
په تصور کښې به مې هم ازار ته نۀ شوکتے

زما د برخې جام ئې هم په نورو اوویشلو
ساقی زما د سترگو مست خمار ته نۀ شوکتے

ما پښتانه اقدار پخپله چقلول اوکنه
دپلار په ژرنده کښې مې خدائیکو واره ته نۀ شوکتے

سر ئې په زمکه وه ایښودے د جانان په نامه
نادان زړگي مې دکعبې مېنار ته نۀ شوکتے

په هر غزل کښې ئې جدا جدا خبرې راوړې
الیاس په خیال کښ خپل لفظي تکرار ته نۀ شوکتے

۲۲ جون ۲۰۲۴ء - دمام

په مابه کله داسې زېږم د سحره وشي
چي د سيالۍ سره دې ذکر پېښوره وشي

خان به همدوش د خليل وگڼمه يه خالقه
د مېلمستيا اواز په ماکه ستاله دره وشي

زمونږ د يوبل سره اووايه په خۀ وړانه ده
خومره به ښۀ وي که په دغې هم خبره وشي

د پښتنو په خاوره بس دا قتل عام پرېږدوئ
گڼې ازار درته زمابه د ځيگره وشي

د محبت نغمې به هر ځای کښې خورې شي هله
د غره په سر کښې که ټپې پاس د کمره وشي

زۀ تر کوهي به نږېږم / 81

که د دنیا په خزانو کېنې برخه نه لرمه
برخه زما دې د کچکول د قلندر و شي

امن به راشي سل په سله په دې وران وطن کېنې
که د **الياس** د زړۀ خبرې له ممبره و شي

۰۲ ستمبر ۲۰۲۴ د مام

قطعه

تا مې قتل عام د ارمانونو هر ځای کرې دے
هسې به په شونډو خندا گانې زما ځي راځي

بنکاري د پښتو غزل به بېرته وس جو بن کېنې شي
زړۀ ته چې جذبې دغسې ځواني زما ځي راځي

څنگه رانه هېره شوله څنگ د مازيگر قيصه
ډکه وه د مېني نه د کلي د گودر قيصه

اوس مې هم نظرتۀ د بڼکلا عکسونه ځي راځي
يو ځلې دې کړي وه نظرتۀ د نظر قيصه

خلقوتۀ لگيايمه چې خپل حقونه او غوږئ
ځانله مې اخيستي ده په زور باندې د شر قيصه

ما پسي هم هاغه خلق پاڅېده ملنډې له
چاته چې کوله مې د زده کړې د هنر قيصه

واږي چې که امن شي سيالۍ او رڼا گاني شي
شپې ته دې راخستي ده **الياسۀ** د سحر قيصه

زۀ تر کومې به نږېږم / 83

ما پسې خفه لېونی نۀ راځي
خواته مې په خۀ لېونی نۀ راځي

ټوله ورځ مې کار د دنیا سترې کړي
خوب راشي خوشپه لېونی نۀ راځي

ما پسې او تره سرگردانه ده
څنګ به مې په خُله لېونی نۀ راځي

خدا ۀ خبر چې خۀ راباندې شوي دي
زړۀ ته مې بې زړۀ لېونی نۀ راځي

خاوره دې بې امنه ده **الیا** ۀ نو
څنګ په تا غوټه لیونی نۀ راځي

د یو بې خود زړگي خود داره مېنه
په دې خودی مسته سرشاره مېنه

بغېر له تابل ته سجدې نۀ کوي
زما معصومه ایمانداره مېنه

چې دے پرې نوس بدنصیبه مور کړي
ملا له گوره مصالحداره مېنه

دۀ له پسته پسته خربه غوښنه
ماله دیار وړه ناتاره مېنه

دۀ ته پردے خیرات اختر ښکلاري
ماته دیار هغه خاکساره مېنه

دۀ له خیالونه تش د هاغه جهان
ماله رنگینه نوبهاره مېنه

ژوند ذلالت قيصې دې داسې نۀ شي
دگران ملت قيصې دې داسې نۀ شي

چې زۀ ئې غواړم تۀ ئې نۀ راكوې
د سوال منت قيصې دې داسې نۀ شي

لكه ماشوم ته په كچه شي تختی
د صحافت قيصې دې داسې نۀ شي

چې د قاضي هم ژبه خپله نه وي
د عدالت قيصې دې داسې نۀ شي

چې په هر ځاے كښې استحصال دې كېږي
د شرافت قيصې دې داسې نۀ شي

چې هره ورځ پكښې تكرار شي ظلم
د مذمت قيصې دې داسې نۀ شي

خدا ۛ مه کړه چرته ابدالي شي رسوا
د پاني پت قيصې دې داسې نه شي

چې دې نسلونو ته مېراث ورسې
د شر شدت قيصې دې داسې نه شي

پکښې خبرې چې سورو ته رسې
د رقابت قيصې دې داسې نه شي

چې پکښې داو شي وطنونه سره
د بغاوت قيصې دې داسې نه شي

يو بل چې وژنوپه وړو خبرو
د عداوت قيصې دې داسې نه شي

چې يادولې شلتالو شي پکښې
د محبت قيصې دې داسې نه شي

د قام په بڼه چې نه راځي **الياسه**
د سياست قيصې دې داسې نه شي

17 اکتوبر 2024 - دمام

زۀ تر کوهي به نږېږم / 87

دا راته ښکارېږي خۀ گڼکپ شاني او غل سرې
خئ چي خان له ونېسو کارونو له يو بل سرې

اوس هم کله کله خۀ ناغورنده شاني او وائي
مونږ په يويشتمه صدي هم نۀ کړو بدل سرې

دې سړي اخستې ده دنيا د اخرت په خاے
خکۀ د جمات نه پتوي پردي چپل سرې

ټول انسانيت وژل د يو انسان وژنه ده
دا هم په ټول ژوند کښې خودې اوائي يو ځل سرې

ده هم په شعرونو کښې خپل ډېر ډېر خۀ وئيلي دي
خبر دې که **الياس** ته خلق وائي د غزل سرې

په ننداره خبر دے د ځان مې دې کړي
خپل بنائستونو ته چېرېان مې دې کړي

د استحصال نه ئې تنگ شوے يم
خداے خود ځان د پاسه ځان مې دې کړي

چاپېنتنو له چې شعور غوښتلو
فکر د هاغه باچا ځان مې دې کړي

وېم چې د يو بل نه مو څار کړي په ژوند
وېم چې د خپل اولس جانان مې دې کړي

گېلې خو تل خلق د خپلو کوي
گېلې دې نه کوي پرېشان مې دې کړي

89 / زۀ تر کوهي به نږېږم

چې سخن فهمو ورتۀ مار وې پخوا
د هغه زلفو بندېوان مې دې کړي

بېرته ځواني چې د غزل راولم
بېرته زلمۀ بېرته کښې ځوان مې دې کړي

د ظالمانو خس د سترگو دې شم
د مظلومانو ترجمان مې دې کړي

دا ما الياس دې سپېلنۀ کړي ياره
تاته لوگۀ تاته قربان مې دې کړي

بيادې تاوډۀ تاوډۀ يادونه راغله
بيامې دسترگو نه رودونه راغله

ستاد بنائست غوتی گل شوې نه وي
چې د سپېرۀ خزان بادونه راغله

ورومبي نظر دې زلزلې جوړې کړې
خوپه دوئم دې قيامتونه راغله

د خپل تپوس جواب مې اوموندلو
ستا په تندي کښې چې کونونه راغله

وخت چې نږدې شو د ليدو **الياسه**!
گوره نوسترگو ته خوبونه راغله

زۀ تر کومې به نږېږم / 91

مصور غوندي لحظه کښې تصوير جوړ کړم
تاته گورمه په خۀ کښې تصوير جوړ کړم

سياسي شمه در بر بوټ په پښو کړم
بيا فېس بک له په جبه کښې تصوير جوړ کړم

ستا نظر کښې دروغ ژن يمۀ دا ځکه
ستا تصوير له په کعبه کښې تصوير جوړ کړم

مسافر يم پشکال به راته ياد کړي
د باران تېزه شېبه کښې تصوير جوړ کړم

الياس وائي په توبو مې دې توبه وي
گناهگار يم په توبه کښې تصوير جوړ کړم

۱۹ جنوري ۲۰۲۵ وخت ۰۹۱۸ (دمام پورټ)

راڻي

ڪرشمي به ڪله ڪپري
په والله ڪه تري خبريو
دروازي خان ته په خپله
د قسمت راڻي چي لڙڪرو

په وڙو وڙو خبرو
ديو بل سره جنگونه
دغه ڪرڪه دا ڪنڌلي
شر شدت راڻي چي لڙڪرو

پرمختگ ته ڪه مونيت وي
هنرونه په ژوند زده ڪري
د روزگار د پٿاره لاري
تجارت راڻي چي لڙڪرو

پښتنو ڪه تاسو غواري
چي لوگه شئي ديو بله
د کيني ٽڪه د زړه نه
سلامت راڻي چي لڙڪرو

93 / زه تروهي به نڙيم

مقدس دے په عهدہ کښې
دے به نه رتو ملگرو
بیا مو بر ناحقه وژني
دا دهشت راځي چې لږکړو

چې لږ امن او رښاشي
د پښتون وطن په خاوره
دروازې دغه سینگار له
د حکمت راځي چې لږکړو

د رسول ناموس بهانه کړي
بې گناه پرې خلق وژني
دا بې عقله شان کارونه
دا بدعت راځي چې لږکړو

که غلط وي نو بدل کړئ
زور امام او تراويح مو
په ذهنونو خوره ویره
د جدت راځي چې لږکړو

ڪه په سوڪ ڇيڀر ڪڀري
مخ نيوے د دشمنانو
بياد خانہ يہ ملگرو
شرافت راءئ چي لركرو

ءئ چي يوشو دغه سوچ له
پنبتانه ولي قتليڙي
د خبر په لوءئ مبدان ڪنبي
عداوت راءئ چي لركرو

صرف زۀ ولي مظلوم يم
ءئ چي دا تپوس تري وکرو
د ظالم خلاف په نره
عدالت راءئ چي لركرو

الياس ولي دومره بنه دے
دے به ڪله خراييڙي
پت په زۀ ڪنبي ديوبل نه
دا نفرت راءئ چي لركرو

95 / زۀ تر کوهي به نږېږم

د خپلو مسلکونو خپل پېشواله دليل گوري
په شره باندې سر دي خلق چاله دليل گوري

په پره پورې نښتي دي بې لارې پښتانه دي
په ضد کښې راگډ شوي دي اناله دليل گوري

دانه دے ښۀ دے زوړ شولواوس نوے بل پکار دے
دا بل سرے باچا ښۀ دے باچاله دليل گوري

پوهېږې چې پوهېږې نه د سره دے ناپوهه
خوبيا هم ورپسې وي خپل کاکاله دليل گوري

دا ټيک ده چې **الياس** به وي په عقل کښې کمزورے
خوگوره ئې شعرونه ته هر چاله دليل گوري

داختر درېمه ورځ دمام پورټ

۲ اپرېل ۲۰۲۵

مرغی وژني په ونوکښې تنزړې سوزوي
دا څوک دې هره ورځ چې مونږ سوزوي

د حسن قاتلان دي هم د مېنې نه منکر
مماڼې سوزوي څوک چې گورگوري سوزوي

په دي کښې څنگ ټپې د خپلواکۍ وائي سرپه
د ساز نه ساه او باسي او سندرې سوزوي

ژبه غوڅوي راله په ژبه چې څه وایم
په ژبه به څه نۀ وایم خبرې سوزوي

لوت د تخيل دې داسي لوړ ساته **الياسه**
وختونه که هر څو درله وزرې سوزوي

زۀ تر کوهي به نږېږم / 97

بنائسته شان هواگانوله سحر ته په سپل اوځي
نبۀ نه ده چې سره پرته کښې غر ته په سپل اوځي

والله چې د پېرس د چکرونو به خۀ خوند وي
په کلي کښي ياران چې مازيگر ته په سپل اوځي

د نوي کهول د سترگو نه نؤ تلۀ چې حيا ده
اوس درېغه جينکۍ که هم گودر ته په سپل اوځي

راځي به لرې نه دۀ هغه وخت زما په خلقو
کو تره به د امن لار او بر ته په سپل اوځي

الياسه د باگرام د ترکو هر هـرۀ بلا اخلي
الياس کلي وال چې پېښور ته په سپل اوځي

ستا دکتو ستا د نظر په قيصه پوهه نه شوم
تفصيل ئې را کړه دومره زر په قيصه پوهه نه شوم

ما وېل چې شپه ده نن به بڼۀ ډېرې خبرې وشي
بې وخته راغۀ د سحر په قيصه پوهه نه شوم

زمونږ په ښار چې تېرېدوړنئې نه کوله
تندر نیولۀ وه د نمر په قيصه پوهه نه شوم

دا چرته تا پسې ليواله سرگردانه به وي
زمکې نه تاؤ شي د قمر په قيصه پوهه نه شوم

زۀ ترکوهي به نږېږم / 99

نور هم ځايونه دي خو دا ورسره ولي تږي
په پښتونخوا کښې د خبر په قيصه پوهه نه شوم

په يو ساعت کښې ئې کړې بل کښې رېبې سړي
شېخه والله ستاد مېر په قيصه پوهه نه شوم

يو خوا پرې خلق شيطانان ولي د خدا په حکم
بل خوا بنکله پرې د کمر په قيصه پوهه نه شوم

خومره په چل ئي د **الياس** نه پکښې زړۀ وړې دے
د سترگو شرک کښې د هنر په قيصه پوهه نه شوم

ورته د زړۀ حالونه وایم وېم چې زړۀ وکړمه
خو چل ئې نه راځي چې څنگه حوصله وکړمه

د نفرتونو تاؤکه مړ نه کړم په زور د قلم
احساس به اور واخلي زما زۀ به لمبه وکړمه

راشه چې ته هم لږ خبر شې چې ژوند څۀ ته وائي
راشه چې تاته هم د ستړي ژوند قيصه وکړمه

تسکين مې زړۀ ته پرې رسېږي دروغ نه وایمه
زۀ چې تانه یادوؤم وایه بڼۀ نو څۀ وکړمه

زۀ تر کوهي به نږېږم / 101

زۀ که لږ کښېنم داسې نه ده چې ناکامه شومه
ژوند يو منزل دے پکښې ځای په ځای دمه وکړمه

زړۀ مې باغ باغ شي د خپل ځانه سم خوشحاله شمه
لږه ښېگړه چې د چا سره لږ ښۀ وکړمه

هغه **الياس** پسې د مېنې په غرض راغلي
څنگه انکار وکړمه څنگه ورته نه وکړمه

توبە مە وێستە وە خوێیا مە وکەر
گناه د مینە بزملا مە وکەر

ستامە اونە منلە بد مە وکەر
خپلە انا خپلە رضامە وکەر

خدا یە نوێیا راتە معافی بە کوی
خدا یە کە بیا چرتە گناه مە وکەر

پسە جەرگە شوم ننواتە شومە
پە محبت کبسی انتها مە وکەر

چاراتە خە خوارە خوارە وکتل
دنه مات شومە تقامە وکەر

تاسرە ختمە مە کەر پەرێ مەبسوودە
پنبتو وە سمە پە رینبتیا مە وکەر

103 / زۀ تر کومې به نږېږم

د خدا ۛ کارونه وه طوفان کښې گېر شوم
نيوکه څنگ په ناخدا مې وکړه

رڼاده گرځه بې خطره پکښې
د اسمان پرېق شومه برېښنا مې وکړه

لا د شعور سـکـرو تو تپ لرلو
په مړو اير وکښې چې ځلا مې وکړه

نور د بې ننگو سره نه پالمه
هسې د ځان سره صلا مې وکړه

الياس ۛ بڼۀ کوه د خلقو سره
خوداسې مۀ وايه چې دا مې وکړه

بخت که مې کوټه سپېره تقدیر مې وي
زړۀ به خامخا اخته په ویر مې وي

بیا هم ارمانونه پوره کېږي نه
مات پسې هر څوکه د ملا تیر مې وي

خلق غزل نه گوري تصویر گوري
ځکه د غزل سره تصویر مې وي

دلته به اوس خامخا شعور راځي
وېښ که د قام دغسې ضمیر مې وي

زۀ تر کوهي به نږېږم / 105

غم به ترې خالي خالي لاسونه نو
خۀ که دغه ټول جهان جاگير مې وي

غم چې مې نږدې ملگره کړې دے
دا به جوړ په ليک کښې د تقدير مې وي

سترگې به **الياسه** پکښې اوبائيلم
عمر له که دا رنگې شوگير مې وي

ورانۀ ئې دنيا کړۀ زما، وران د حدۀ وتۀ وۀ
نن ئې د خورو زلفو، طوفان د حدۀ وتۀ وۀ

دلته کښې قدم په قدم، ويرۀ د مرگي خورۀ
دلته په دې ښار کښې خوگزران د حدۀ وتۀ وۀ

ما خو وې په ژوند کښې به په بېرته هډو رانه شې
داسې مې په تا باندې گمان د حدۀ وتۀ وۀ

مانۀ څارېدو، قربانېدلو په قسمونو نن
خدائۀ خبر چې بيا ولې نادان د حدۀ وتۀ وۀ

تۀ ئې يادولې د جنون تر حدۀ او منۀ
ستا په تصور کښې مې ارمان د حدۀ وتۀ وۀ

زۀ تر کومې به نږېږم / 107

څنگ به مې ډېوې نۀ بلولې د احساس پکښې
دلته د شعور، پوهې بحران د حده وتۀ وۀ

زۀ ئې ستا د مينې په تور ښکليه کافر کمه
ځار ئې د فتوؤ شم مَلاجان د حده وتۀ وۀ

تۀ خو هم **الياسۀ** د حدونو نه وتلۀ وې
هر څوکۀ د تاسره جانان د حده وتۀ وۀ

قطعه

د باطل سره په جنگ يم
زړۀ وړ به ځان ته نه ويم!!

د مظلوم په حق کښې ليکم
زور وړ به ځان ته نه ويم!!

لویه خدایه !!!

ژبه دې راکړه غلې، څنگه کېنم
وس به شرنګېږم، چې جرس دې کړمه

شکرګزار به یم، خوشحاله به یم
که د ظالم دسترګو خس دې کړمه

هم به په ځان، هم به په قام ژړېږم
چې ترجمان د خپل اولس دې کړمه

زۀ به پرېوځمه د جبر په سوچ
خدایه که تندر چرته، کړس دې کړمه

بیا به هم خاندمه زۀ، ژوند به کووم
خدا ے مۀ کړه، خدایه! که بېوس دې کړمه

بابا جان

په بستره باندې بیمار پروت
بابا چې لږ په ډه ډه واورېدلو
په رو اواز ئې داسې اووئيله
بچې! سبا ولې دنهي ورځ ده؟

ست مې راتاوکړو، ورته ومې ويئل
بابا، سبا خود شور وورځ ده

بابا وانه ورېده نو
بيا يې تپوس وکړو دڅه ورځ ده؟

ست مې راتاؤکړو پسې
لږ په لهجه کښې مې تريخواله راغې
خله ورله غوږ ته ورنيزدې مې کړله
په لوړ اواز مې وېل شور وده بابا...
شور وده بابا... شور وده بابا...

سترگو کښې دوه اوښکې ئې وځلېدې
بيا وچې شونډې ئې لږ ولړزېدې
په ډېره مينه راته
بابا وي راشه زويه، کښه دلته

ورځې پرېږده، ورځې پوره دي خو
دغه زما يوه خبره واوره
د وړوکوالي دې قيصه واوره

زۀ وومۀ، ته وي او همدا ځای ؤ،
تابه تپوس کوؤ

په رنگارنگ گلو چې الوزي دا
وايه د دغې نامه څۀ ده بابا

په مخ به ښکل مې کړلې
په مينه مينه به مې
وبل لولکي ده بچي!

زۀ تر کوهي به نرېږم / 111

د لولکۍ په اورېدو او وېنا
پوره يوه مياشته به تېره شوله
د يوې مياشتې د پوښتنو نه پس
تا لولکۍ قدرې ويئل زده کړه

ستا نه به هېر وي خو بچيه زما
چې د هر څېز نوم زده کولو به دې
څومره به ډېر ډېر دې تپوس کولو
ما به د هر تپوس جواب درکوؤ

ځکه چې ستا سره خو
څنگ کېنې بابا به وو ستا
ځکه بې غمه غوندې
بيا د خبرو مېنځ کېنې
سترې په غېږ کېنې زما
يو دم اوډۀ به مې شوې

بيا چې راپاڼه څېدې
په لوبو سر به شولې
بيا به دي هغه زړۀ

قيصه راوخيستله

وي به دي يه بابا

ته دې خوا راشه کنه

زه چې به درغلمه

تابه وئيله بچي

اے لولکي ده بابا

اے لولکي ده بابا

خونن چې ما هم درنه

لکه ماشوم غونده کبسي

بچيه سوال وکړلو

نو ته غصه غوندي شوي

جواب دي را کړلو خو

هغسي نه بچيه

زۀ تر کوهي به نږېږم / 113

څنگه چې ما غوښتله

ځکه چې ماسره خو
په څنگ کښې ته وې بچې

گنې قسم پرې خورم
د دې بوډا ماشوم هم
بابا که وې نو،

اور بدلې به ئې وې
ورلۀ په مينه مينه

جواب وکړې به ئې وې
خو کم دې يه بچيه
ماسره ته ئې بچې

دا نظم ما د عابي مکهنوي د اردو د يو نظم نه پښتو ته ژباړلې دې. خو د نظم د تسلسل د
پاره پکښې د نظم وروستۍ برخه ژباړه نه ده بلکې زما خپله تخليقي هڅه ده

نرے نرے باران

تنھایی کنبی ورته ناست یم
د چینې د چنار خوا کنبې
د یو چاپه تصور کنبې
زۀ د نورې دنیا لرې

او نرے نرے باران دے
ما وې خدایه خومره ښکلے
دا نرے نرے باران دے

زۀ تر کوهي به نرېږم / 115

ما وې خدايه خومره ښکلے
بل ساقي جام او جانان دے
ما وې خدايه خومره ښکلے
په سرو سترگو مئینتوب دے
ما وې خدايه خومره ښکلے
زلمېتوب دے زلمېتوب دے
ما وې خدايه خومره ښکلے
دا جنون او لېونتوب دے
خوزۀ خۀ خبر ووم خدايه
دا چې زۀ پسي لېواله

دا چې زۀ پسي بې حاله
دا چې زۀ پسي بد حاله
دا چې زۀ پسي لېواله
هغه وايي چې ته خوک ئې

ته د چا پسي لېواله
ته د چا پسي بې حاله
ما وے ته مې د زړۀ سر ئې

ما وے تہ زما دلبر ئی
ما وے تہ زما سکون ئی
ما وے تہ زما درمان ئی
ما وے تہ زما جانان ئی
ما وے تہ زما ارمان ئی
پہ زرگی می دزرہ سرہ
داسی داسی راور پڑہ
لکہ ہر کنبی رانکے شوے
چی نرے نرے باران وې

تاله کومه نامه درکړم

زما عقل دي حېران کړو
وس پخپله راته وایه
تاته خۀ اووېم دلیره
تاله کومه نامه درکړم

که ګلاب ګلاب دي ستائیم
نوپه تا کښې از غې نشته
په سپوږمۍ که دي یادوومه
ستا په مخ داغونه نشته

ستا د سترگو په ځلا کښې
ما ته خپل جهان لیده شي
بیا په خپل جهان دننه
ما ته بل جهان لیده شي
بیا د بل جهان په سوچ کښې
ما ته خپل جانان لیده شي

حکە غەلێ شانی وایم
نە! گلاب بە درتە نە وەم
نە! سپۆرمی بە درتە نە وەم

تشبیهاات د بنکلا گانو
ستا د حسن وړاندي خە دي

بنه ده هېڅ به درته نه وایم
ته پخپله راته وایه
تاته خە او وەم دلبره
ز ما عقل دي حېران کړو
تاله کومه نامه درکړم
تاله کومه نامه درکړم

زۀ تاته پر شوم ګلې

خومره مغروره وومه
خومره په ځان نازېدم
ما وې زما خبری
د کاني کرښي دي خو
زه څۀ خبر وومه چې
مئين زړګي مي په تا
ستا د ادا د مخي
ستا د هر ناز د مخي
چرته پر کېږي به نن
ځان ته په خپل نظر کښې
چرته خر کېږي به نن
دومره خر کېږي به نن

چې بيا د چا د مخي
هېڅ به وئيلي نه شي
په دغه سوچ کښې اشنا
دومره خاموشه شومه

چې خندېده مې بس کړه
د خپل يارانو څنگ کښې
زړۀ چغېده مې بس کړه
ما وې چې نه به راحم

خو له دې يه جانانه
خو په ځان پوهه نه شوم
در ته دې راغمله بيا

تا ته مې سرتيت کړو
غرور مې خاوري شولو
په ځان وس نه نازېږم
وس چې ته هر څۀ وائي
ما ته قبول دې خدائيگو
په سر او سترگو گرانه
وايه چې هر څۀ وائي
زه تا ته پر شوم گلي
زه تا ته پر شوم گلي

زۀ ترکومې به نړېږم / 121

زۀ ترکومې به نړېږم؟

ژوند له مېنې لره
امن له سکون له
په خيالونو کېنې مې داسې
په خيالونو وړ پسې شم
چې د ځانه خبر نه شم

پسې منډې وهم ځمه
خيال مې واخلمه په مخه
بيا ئې چرته پرېښود ځه شم
پسې ځمه ځمه ځمه

لکه څنگ چې بعضې خلق
په يو غل پسې پره شي
عن تر کوره پسې زغلي
داسې ما هم پره کړې
بنکله خيال د نازنين وۀ
گل ورين وۀ مرمړين وۀ
خيال څۀ داسې وۀ ملگرو

ناڅاپي به زما خوا له
چرته هغه بنکله راشي
او تر څنگ به زما کېښني
بيا به دواړه سره يو ځای
دوۀ خوږې خبرې وکړو

د وطن په ورشوگانو
په بنائست او بنکلاگانو
د مزې خبرې وکړو
خو ريښتيا ريښتيا به وایم

زۀ تر کوهي به نږېږم / 123

کوم دے اے پروردگارہ!
زمونږ دومره نصیب چرته؟
چې په خیال کښې سره وکړم
زۀ د خوند او ژوند خبرې

بس چاپېره گنگوسه شوے
خوک مې غلے شان په خوا کښې
خپل ملگري ته لگیا شو

نن سحر په باجوړ کښې
خوکسانو په ټوپکو
د دستار سرے شهید کړو
یو دکار سرے شهید کړو

گنگوسه اورېده خۀ وه
زۀ په خیال کښې سم خفه شوم
غربو نیولے په ژړا شوم
ماوے اے زما خالقہ!

زمونږ دومره نصيب چرته ؟
چې په خيال کښې مې نن کړي
وۀ د خوند او رنگ خبرې
زمونږ دومره نصيب چرته ؟
چې په خيال کښې مې نن کړي
وۀ د ژوند او ترنگ خبرې

کوم دۀ اۀ پروردگارۀ!
زۀ بۀ وسۀ تس نس شوې
بدنصيبۀ يم پښتون يم

درپۀ در خاورې پۀ سر يم
پۀ شتۀ کور کښې زۀ بۀ کورۀ
بۀ نوا کډۀ پۀ سر يم

زە ترکومې به نرېرم / 125

چې لحظه لحظه زورېرم
په شتمنه پښتونخوا کښې
زە ترکومې به ژرېرم؟
زە ترکومې به قتلېرم؟
زە ترکومې به نرېرم؟
زە ترکومې به نرېرم؟

قطعه

چې په کوم رنگ دې تېريده پکار وۀ
ژونده په هاغه ډول تېرمې نۀ کړې
مادې گرېوان ريښې ريښې کړلو خو
خفه په دې يم چې زېرمې نۀ کړې

کاش چې سترگې مې ورغلې په خوب نۀ وې

نیمه شپه وه خاموشي وه
په جهان تیارې خورې وې
يو عجبۀ نظارۀ وه
ټول جهان اودۀ اودۀ وۀ

زۀ د خيال په نیلي سور ووم
ستا سوچونه مې کوله
ستا بنائسته تصویر مې جوړ کړو

د رڼا او درنگونو
د خوشبو او د گلونو
د غمو او د سرو زرو
د ناؤیاتۀ ملغلرو

زۀ ترڪوھي بہ نڙپڙم / 127

رنگينو ڪنڀي مڀ رااو نغبت
د فطرت د نبائستونو
مشاطه ورته ششدر شوه
د بنڪلا د جهانونو

ما هم غلي زړۀ ته اووې
تۀ خبر ئي چي د چا دے

دا تصوير چي ما تخليق ڪړو
د خپل فڪر په لاسونو
خو زړۀ ما پورې مسڪے شو
لکه زۀ چي لږونے یم

بيا مې خود مزغوله راغے
اسو ٻلي مې د خُلي لارل
هئ افسوس دے
هئ ارمان دے

کاش چي زۀ پرکاله نۀ وے
د خوبونو په دنيا ڪنڀي

کاش چي سترگې مې ورغلې په خوب نۀ وۀ

زۀ د خوب عالم کښې نۀ وۀ
ما د خوب په ځای په وينه
ما د خيال د دنيا لرې
په ريښتيا په حقيقت کښې

دغه گل تصوير ليدلے
جانانه انځور کسلے

د گلگون هېواد تصوير وۀ
د پښتون هېواد تصوير وۀ

پښتونخوا وۀ، پښتانه وو
د سکون د دمې غېږ وۀ
د رنگين ارمان تصوير وۀ
بنۀ ښکاره پکښې ليدے شو
د ژوندون کبفیتونه

زۀ تر کوهي به نږدېم / 129

زندگي پکښې موسکۍ وه
امن امن سوکالۍ وې

هر نظر کښې خوشحالی وې
د جنگونو ابۍ مړه وه

د ماتم په کور ماتم وه
د هستۍ خوږې سندرې
شور بدلې، خوږ بدلې
فضا گانې گډېدلې

خو په دغه چاپېرچل کښې
ځان ته غلې شان لگياشوم
کاش چې سترگې مې ورغلې په خوب نه وے

د محفل

يوه ورځ ولاړ يواځې
په دامانه کښې د کلي
د تياروکډې په سروې
تلې د شپې سره په منډه
رڼايي وه خوبولې
راتله سترگې ئې مړلې
غزونې کائينات کړې
ژوند د خپل سترې وجود نه
ټقا او يسته تازه شو
ولولو کښې مستي راغله
جوړ ترې ترنگ شو په جذبو کښې
هر يو څيز د سرور ډک شو
بنکلا گانې په نخا شوې
غسل اوويستو گلونو
د شبنم په کتور وکښې
بيا نسيم په خدا راغے
ډک محفل ته د گلونو

زۀ تر کوهي به نږېږم / 131

هر يو گل ئي په گډا کړو
زۀ ئي هم په تماشه ووم
ناگهانه زما خيال شو
چې پټ پټ د غره نه اخوا
نمر د خوبه را بيدار شو
بنکلي وړانگې را خورې شوې
لا ساعت په کښې تېر نه وه
ټول جهان د رڼا ډک شو
بس يو شور شو يوه غوغا شوه
هنگامي شوې
تماشي شوې
هر اړخ نه اواز راغې
سحر راغې سحر راغې

هيو من راتيس

بس خو چې لږ شاني زياتې هم اوشي
 نړۍ كښې چرته د يو قامه سره
 دوي بيا دنيا په سر راوخلي وائي
 د دغه قوم سره زياته شوې دے
 خئ چې د دوي په څنگ كښې ودرېږو
 مونږ په نړۍ كښې ظلم نه شو ليدے
 خئ چې د دوي مټي او لاس جوړ شو
 خئ چې په دوي باندې ننگونه وكړو
 خو!

بل خوا كه دغه حقيقت ته گورو
 چې زۀ بڼكاره او سرعام ملگرو
 په پېښور او فلسطين كښې مرمه
 نو دلته د دوي شونډي گنډلې بڼكاري
 دلته كښې مهر وي د دوي په ژبه
 ځان ته خبرخوا وائي د ټولې نړۍ
 ځان ته څۀ بل شان مهذبه وائي
 خو چې دا دوه رنگه كردار ئي وينم
 د هيو من راتيس نه مې كركه وشي

مېن آف پیس

هغه زندق چارسو پیس
جېنيونلي مېن آف د پیس

کارونه داسې کوي
لکه شيطان او ابليس

د پروتۀ بڼۀ ښکاري خو
زما نظر کېښي خبریس

سود مې پرې نه شي، خدائېگو
يوه نمرې د تـ پـس

بل خوا زمونږه شريف
لگي د دے دومره نفيس

وائي د جنگ دا اسيس
چنيونلي مېن اف د پيس

د نوبل پرائز حقدار
دا جنگ بر، جنگ نويس

زمیندار

لاس کښې مې تخمونه دي
رنگ په رنگ قسمونه دي
خه پکښې مېوې خوږې
خه بنائسته گلونه دي

کرته ئې تیاریمه
زۀ یو زمینداریمه

شپه ورځې خواري کووم
تل زمینداري کووم
کار باندې چې سترې شم
کارته تیاري کووم

هر وختې په کاریمه
زۀ یو زمینداریمه

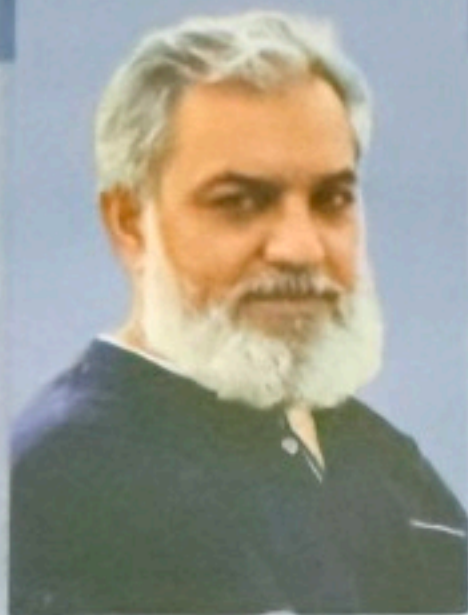
هره ورځ شولگرته ځم
کار له ځمه کرته ځم
گوت پتي کښې واپرووم
بيا هله چکرتنه ځم

ژوند کښې ښه کردار يمه
زه يوزميندار يمه

دا چې چمنونه دي
دا چې شنه فصلونه دي
دا زما د تن خولې
هر خوا چې گلونه دي

وجه د سينگار يمه
زه يوزميندار يمه

بناغلي محمد الياس د ملاکنډ طوطه کان سيمې
هاغه خوږ، شريف او با احساس شاعر ملگر د
دے چې د ژوند زياته برخه يې په صافري کښې
تېره کړې ده. خود مسافري اوږدو سفرونو د
سمندرونو لويو لويو چپو او د بل وطن شگلنو
د شتو هم د ده له ذهن او زړه نه خپله ژبه، خپل
کلتور او د خپلې خاورې سره مينه نه ده هېره کړې

بناغلي محمد الياس که ژوند په ديار غېر کښې تېروي خو زړه يې د خپل وطن په
حالاتو سړيکې سړيکې او ساندې ساندې دے. هغه که هر څو په ښکلو چمنونو او
شنو باغونو کښې ناست وي، خو فکر او احساس يې له خپلې خاورې سره تړلی
دے

هم دغه احساس د ده په شاعري کښې بيا بيا راڅرگندېږي دې درد هغه په دې
مجبوره کړے چې هغه په حسرت او اُميد سره ووايي "زه تر کومې به نرېزم؟" او هم
دغه ژوره پوښتنه د ده له دې شعري ټولگې نوم هم گرځېدلې دے

محمد الياس يوازې د يو صنف شاعر نه دے، بلکې د اظهار بېلابېلې لارې يې
خپل هنر ته کارولي دي ده خپل احساس کله د غزل په خوږو مصرعو کښې انځور
کړے، کله يې نظم ته سپارلے، کله يې سندرې گرځولي او کله يې د هائيکو په لنډو
خو ژورو ټکو کښې خپل فکر بيان کړے دے

"زه تر کومې به نرېزم" د يو داسې حساس، وطنپال او با احساس شاعر د زړه او از
دے چې د پردېسۍ له اوږدو ترڅو وختونو سره يې هم د خپلې خاورې درد، د
خپلې ژبې مينه او د خپل اولس غمونه له ځانه جدا نه دي کښلي

خدا دے دې وکړي چې د بناغلي محمد الياس دا شعري مجموعه د پښتو ادب په
شتمنۍ کښې يوه غوره اضافه وگرځي

په ټوله ټوله مينه

سميع الله گران

مينگوره سوات

گران خپرونه پبليکيشن

Email: gransamiullah@gmail.com
0345-9523153 / 0304-5241487

ISBN 978-627-7671-38-9

9 786277 671389

Thank you for reading

Find more e-books and articles on Ketabton - your multilingual digital library.

www.ketabton.com

Ketabton - Pashto, Farsi, Arabic & English